

FEOKROMOCYTOM

Vad är feokromocytom?

Binjurarna ansvarar normalt för produktionen av bland annat stresshormonerna adrenalin och noradrenalin (sk katekolaminer). Feokromocytom är en ovanlig tumörform där produktionen av dessa hormoner är förhöjd. Tumören är oftast lokaliserad i eller nära binjurarna men kan ibland sitta på helt andra ställen i kroppen. 90% av tumörerna är godartade.

Vem drabbas?

Sjukdomen är mycket ovanlig, man räknar med att det uppträder ca 4-5 nya fall årligen/miljon vuxna invånare. Risken är ökad vid vissa ärftliga tillstånd, där det också kan förekomma andra endokrina rubbningar.

Vilka symtom får man vid feokromocytom?

Symtomen uppkommer pga den ökade frisättningen av katekolaminer in i blodbanan. Detta kan leda till att blodtrycket stiger (även om alla patienter inte har konstant förhöjt blodtryck). Hälften av patienterna drabbas av attacker (anfall) med svettningar, högt blodtryck, blekhet och hjärtklappning. En attack kan pågå från enstaka minuter till timmar. Attackerna tenderar att öka i frekvens med tiden.

Enstaka patienter med feokromocytom kan vara symtomfria. Ibland upptäcks dessa tumörer som ett bifynd (sk incidentalom) vid röntgenundersökning som gjorts av annan orsak.

Hur diagnostiseras feokromocytom?

Misstanke om sjukdomen kan uppkomma vid typiska symtom, vid kraftigt förhöjt blodtryck eller om blodtrycket inte sjunkit som förväntat på blodtryckssänkande behandling. Om en röntgenundersökning påvisar en binjuretumör görs också en utredning.

Nedbrytningsprodukter från katekolaminer mäts i urin eller blod. Vid förhöjda värden görs skiktröntgen (datortomografi, DT) eller magnetkameraundersökning (MR) av binjurarna.

Hur behandlas feokromocytom?

Behandlingen är i första hand operation. Innan operationen sätts en särskild tablettbehandling in (s.k. alfablockerare) för att dämpa effekterna av den förhöjda katekolaminnivån och minska risken för svår blodtrycksstegring under operation. De flesta fall av feokromocytom är godartade och har god prognos.